

Devlet Bakanı Sayın Prof. Dr. Nazım EKREN Başkanlığı'nda

**KONYA-KARAMAN İLLERİ EKONOMİK - SOSYAL
KOORDİNASYON TOPLANTISI**

**'KONYA İLİ'NDE KURAKLIK VE TARIM:
MEVCUT DURUM VE KOP TARIM EYLEM PLANI'NIN
TEMELLERİ ORTAK RAPORU**

Organizasyon

KONYA VALİLİĞİ

*KOP Eylem Planı Çalışma Grubu
(Katkıda Bulunan Kurum ve Kuruluşlar)*

**DSİ IV. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İL ÖZEL İDARESİ
TARIM REFORMU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
TİCARET BORSASI
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KOSKİ GENEL MÜD.
KONYA ŞEKER A.Ş.
KONYA MERAM ZİRAAT ODASI
KONYA BÖLGESİ SULAMA KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ**

Rapor Editörü

Prof. Dr. Mehmet Babaoğlu
*Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi
(İl Özel İdaresi Danışmanı)*

<http://www.mehmetbabaoglu.gen.tr>

6 Temmuz, 2008 - Konya

Giriş

Son yıllarda azalan yağışlar daha 1-2 yıl öncesine kadar 'Konya Kapalı Havzası'nda belirli dönemlerde kuraklık, belirli dönemlerde de yeterli hatta fazla yağış olur' kapsamında değerlendirilmekteydi. Fakat dünya genelinde oluşan 'küresel iklim değişikliği kaynaklı' ısınma, yağışların dengesizleşmesi ve bu nedenle oluşan kamuoyu bilinci durumun böyle olmadığını farkına varmamızı sağlamıştır. Tarımsal ürünlerin fiyatlarının bu nedenle dalgalanması da tarımın ve suyun önemini bir daha ortaya koymuş, insanlar açlık tehlikesini hissetmeye başlamıştır. Zaten kısıtlı suyu olan ve alt yapı eksiklikleri nedeniyle rekabetçi üretim yapamayan Konya İli yeni problemlerle boğuşmaya başlamıştır.

Konya İli'nde Bakanlar Kurulu Kararı ve İlgili Yönetmeliğe göre İl Kuraklık Koordinasyon Kurulu ve Kuraklık Eylem Planı oluşturma yolunda son aşamaya gelinmiştir. İl Kuraklık Eylem Planı'nın yerel yasal yetkilerle donatılması ve KOP Eylem Planı'nın oluşturulmasıyla tarımın toptan rehabilitasyonunun sağlanabileceği umulmaktadır.

Bölgesel Kalkınma Ajansı'nın Konya'da kurulması ve gelecek yıl tümüyle faaliyete geçerek bölgeye hizmet etmesi de bu manada önemlidir. Türkiye'nin en büyük Ticaret borsasına, öğrenci sayısı en fazla üniversitesine, gelişmiş şeker endüstrisine, yüksek kapasiteli ham yağ kırma tesislerine (2008) ve gelişmiş tarımsal sanayi kollarına sahip, iyi şehircilik alt yapısı ve belediyecilik hizmetleriyle desteklenen, alan olarak Türkiye'nin en geniş ilinin birçok alanda merkez olması oldukça doğaldır. Bu geniş ilde kısıtlı bütçeyle başarılı kırsal kalkınma hizmetleri üretmeye çalışan İl Özel İdaresi ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesi için yasal düzenlemelerin biran önce bitirilmesi de önemlidir.

Bu rapor Konya Kapalı Havzası ile ilgili genel bilgiler yanında Konya İli'nde tarım ve suya ait envanter verileri, durum tespitleri ve önerileri içermektedir. Rapor Konya İli'nde tarım ve su ile ilgili hizmet sunan ve faydalanıcı kesimlerin işbirliği sonucu hazırlanmıştır. Bu yolla makro çözüm önerilerine ulaşılmaya çalışılmış, sorunlar birçok yönüyle ele alınabilmiştir.

Son 3 yılda yaklaşık 900 Milyon YTL devlet desteği alan Konya İli tarımının ne kadar geliştiği tartışılmalıdır. Devlet'in sürekli yaraları saran, üreticinin de sürekli geçici

yardım bekleyen konumdan kurtarılan 'ekonomik, rekabetçi, sürdürülebilir tarım ve tarımsal sanayilere sahip bir Konya Türkiye'nin gıda güvenliğini sağlayabilecektir.

Bu raporun ve toplantının bu anlamda bir başlangıç olması hedeflenmektedir.

Konya Kapalı Havzası ve Su Potansiyeli

Kapalı Havza'da Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray illeri'nde toplam 6.2 Milyon ha alanda 2.75 milyon ha tarıma elverişli arazi bulunmaktadır.

Havzanın yer altı ve yer üstü su potansiyeli 7.6 milyar m³, kullanılabilir emniyetli rezerv 3.18 milyar m³tür. Her yıl rezervler azalmakta kullanılabilir su rezervi tarım arazimizin ancak 1/3'üne yetmektedir. Yani bölge su potansiyeli zayıftır.

Şu ana kadar sulamaya açılan alan 560 000 ha'dır. Geliştirilecek projeler ve iyileştirmelerle en fazla 1 milyon ha alan sulamaya açılmış olacaktır.

Havza'da 2008 itibariyle toplam 93 948 yer altı sulama kuyusunun 27 140 adedi ruhsatlı, 66 808 adedi ruhsatsızdır.

Yağışların normal seviyelere gelmemesi durumunda dış havzalardan (Göksu) getirilmesi yanında mevcut suyun en etkin olarak kullanılması gerekmektedir.

Konya İli ve Tarımsal Sulama

Konya İli'nde toplam 2 247 000 ha alanda tarım yapılmaktadır. Kuru tarım yapılan alan 1 870 000 ha (817 000 ha nadas alanı dahil) (%85), resmi olarak sulamaya açılan saha (DSİ, İl Özel İdaresi, Halk Sulamaları) 377 000 ha (%15)'dir.

2008 itibariyle Konya'da 59 311 kuyunun 18 240 adedi ruhsatlı, 41 071 adedi ruhsatsızdır. Kapalı havzadaki tüm kuyuların %63'ü Konya İli sınırları içindedir. İl'deki ruhsatsız kuyuların havzadaki toplam kuyular içindeki oranı ise %43.7'dir. Bu durum ilde sulamaya olan yüksek talebi açıkça ortaya koymaktadır.

Su yeterli olsa bile sulanabilir tarım alanı ancak 1 644 000 ha'dır. Ruhsatsız kuyulardan kayıt dışı sulama alanı tahmini yaklaşık 200 000 ha olup fiili olarak sulanan alan yaklaşık 577 000 ha'dır.

Ruhsatsız kuyuların büyük kısmı traktörle motorin kullanarak işletilmektedir. Bu da sulama maliyetinin en az 4-5 kat artmasına neden olmaktadır. Dünya petrol fiyatları hızla artarken bu duruma ne kadar devam edilebileceği meçhuldür. Ayrıca her yıl yer altı su seviyesi 2-3 m düşmektedir. Bu da su kalitesinin bozulması yanında her yıl artan maliyet demektir. Derin akiferlerden su çekerek tarım yapmak dünyada denenmiş fakat artık vazgeçilmeye başlanmıştır.

Konya İli'nde mevcut su rezervi ile sulanabilecek alan en fazla 750 000 ha'dır. Bu alana ancak mevcut projelerin tamamlanması ve suyun tasarruflu kullanımıyla ulaşılabileceği açıktır. Yeraltı su seviyesinin de daha fazla derine gitmeden güçlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü halen yer altı suyu ve en önemli yerüstü su kaynağı olan Beyşehir Gölü üzerinde ciddi baskı vardır. Köy ve kasabalar arası su savaşları başlamıştır.

Konya'da Tarımsal Üretim

Şeker pancarı, buğday, arpa, mısır, patates, ayçiçeği, yonca, fiğ, nohut, kuru fasulye (1.3 milyon ha) yetiştirilen önemli tarla bitkileridir. Konya Türkiye buğday üretiminin %11'ini, arpa üretiminin %13.7'sini, şeker pancarı üretiminin %25'ini karşılamaktadır.

Havuç, Domates, Kavun, Karpuz, Kabak, Hıyar, Lahana önemli sebzeler (32 000 ha), Elma, kiraz, vişne, armut, kayısı, erik, ceviz önemli meyvelerdir (6.5 milyon ağaç).

400 000 büyükbaş, 1.3 milyon koyun, 115 000 keçi, 10 milyon et+yumurta tavuğu, 62 000 arı kovanı, 45700 traktör, 1000 biçerdöver mevcuttur.

Tarımsal Desteklemeler ve Konya

Bitkisel ve hayvansal üretim kapsamında;

Çiftçi Kayıt Sistemi ve Doğrudan Gelir Desteği Projesi çerçevesinde; 3 yılda ortalama 123 450 çiftçi, **1 326 000 ha** alandan toplam **397 milyon YTL** (ortalama 132 700 000 YTL/yıl) destek almıştır. Desteklerden yararlanma oranı toplam arazi varlığına göre %59'dur. **Arazilerin %41'i desteklerden yararlanmamıştır.**

Kuraklık Desteklemesi çerçevesinde; 2007 yılından yaşanan ciddi kuraklık nedeniyle Konya ili destekleme kapsamına alınmış, bu amaçla 62 000 çiftçi İl Müdürlüğü aracılığıyla destekleme kapsamına alınmış ve toplam **55 Milyon YTL** ödeme yapılmıştır.

Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine Tarım Bakanlığı tarafından uygulanan hayvancılık projelerine 2005-2007 yılları arasında 3 yılda toplam 43 kooperatife **57.5 milyon YTL** kaynak kullanımıyla destek verilmiştir.

Gübre Mazot Desteği: 1 326 000 ha alanda ortalama 67 milyon YTL/yıl olarak toplam 3 yılda **201 Milyon YTL** olarak gerçekleşmiştir.

Sertifikalı tohum kullanım desteği: Ortalama 130 000 ha alanda toplam 3 yılda **16 Milyon YTL** olarak gerçekleşmiştir.

Yağlı tohumlar prim desteği: Ortalama 16 000 ha alanda 3 yılda toplam yaklaşık **23 Milyon YTL** olarak gerçekleşmiştir.

Sertifikalı fidan kullanım desteği: 3 yılda toplam 300 ha alanda toplam **600 000 YTL** olarak gerçekleşmiştir.

Hayvancılık Kaba Yem Desteği: 33 200 ha alanda 3 yılda toplam **66 milyon YTL** olarak gerçekleştirilmiştir.

Hayvansal üretim destekleri (Süt, buzağı, gebe düve, aşı teşvik, küpe, ana arı, süzme bal vb.) olarak 2007 yılında toplam yaklaşık son 3 yılda yaklaşık **36 milyon YTL** olarak gerçekleşmiştir.

2007 Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı III. Etap Makine ve Ekipman Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında toplam 526 projeye **10.2 milyon YTL** verilmiş,

bunun 1.9 milyon YTL'si Basıncılı sulama sistemleri (428)'ne ödenmiştir. Görüldüğü gibi sulama sistemlerine ilgi fazla olmuştur.

2008'de başlatılan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi programından Konya'ya makine-ekipman programından **3 milyon YTL'nin** %50'si basınçlı sulamaya verilmek üzere planlanmıştır. Müracaatlar devam etmektedir. Şu ana kadar yapılan müracaat sayısı 432 proje başvuru hibe (%50) tutarı 4.5 milyon YTL'dir. Daha müracaatlar devam etmektedir.

Konya İli son 3 yılda Tarımsal Desteklerden toplam 900 milyon YTL yararlanmış, yılda ortalama 300 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Konya İli'nde Ağaçlandırma Çalışmaları

Son 3-4 yılda 6.2 milyon adet Konya Büyükşehir Belediyesi, 3 milyon adet Konya Şeker, 1.28 milyon adet Ticaret Borsası, 430 bin adet İl Tarım Müdürlüğü, yaklaşık 2 milyon adet de Merkez İlçe Belediyeleri ile Selçuk Üniversitesi olmak üzere toplam yaklaşık 13 milyon adet ağaç dikilmiştir. STK'lar da küçük çaplı kampanyalar yapmaktadır.

Ferdi olarak vatandaş ilgisi de oldukça fazladır. Kamuoyu gündemi ve Orman ve Hazine arazilerinin ağaçlandırılması ile sertifikalı fidan kullanımı gibi imkanlar nedeniyle daha çok meyve veren türler olmak üzere il genelinde yaklaşık 1-1.5 milyon fidan dikildiği tahmin edilmektedir. Fakat 2008 yılında ağaçlandırma desteğinin (sertifikalı fidan dikimi) dekara 250 YTL'den 200 YTL'ye düşürülmesi bu konuda ilgiyi geriletecektir. Hazine ve Orman arazilerinin vatandaşa tahsisinde de zorluklar bulunmaktadır. Bu konu Konya gibi kuraklık çeken illerde oldukça önemlidir. Teşviklerin azaltılması yerine bu tür illerde artırılması gerekmektedir ve ağaçlandırma çalışmaları daha ileriye götürülmelidir.

Mevcut ağaçlandırma çalışmalarının daha çok meyve vermeyen ağaçlarda yopunlaştığı görülmektedir. İl Merkezi dışındaki alanlarda, zaten sulama yaptığımız fidanların meyve veren türler olması gerektiği yönünde bir kamuoyu bilinci oluşmuş durumdadır. Ayrıca köy ve kasabalarda kavak-söğüt gibi ekonomik değeri olmayan ve çok su tüketimi yanında gölge yapan türlerin kesilip yerine ekonomik değeri olan

meyve veren ceviz, kiraz, vişne, elma ile sulama imkanı olmayan daha kurak alanlarda badem, alıç, asma gibi türlerin dikilmesi yolunda Üniversite, İl Tarım Müdürlüğü ve İl Özel İdaresi ile diğer kurumlar fikir birliği içerisinde. Bu konuda çalışmalara devam edilmektedir.

Konya İli'nde Organik Tarım ve İl Özel İdaresi: Başarı hikâyesi

Konya İli'nde organik tarım 1997 yılından itibaren Hüyük İlçesi ve civarında planlı olarak uygulanmaya başlamıştır. İlçe'nin bazı köylerinde yerel yöneticilerle birlikte çilek temel ürün olmak üzere organik üretim yaklaşık 10 yıldır yapılmaktadır. Fakat üretim rekabetçi ve organize değildir.

Konya İl Özel İdaresi bütçesinden Üniversite ve İl Tarım Müdürlüğü birlikte son 4 yıldır kamuoyu ve alt yapı oluşturma çalışmaları yürütmektedir. Buna en iyi örnekler Seydişehir İlçesi Yaylacık (2006), Mesudiye ve Ketenli (2008), Bozkır İlçesi Armutlu (2008), Doğanhisar İlçesi Fırınılı, Derbent İlçesi Merkez ve Hüyük İlçesi Değirmenaltı (2008) köyleri diğer 2 köyle birlikte 2008 yılı sonu itibariyle organik tarıma geçirilmiş olacaktır. Bu yolla Konya İli Taşkent-Akşehir Dağlık İlçeleri hattında 16 ilçede toplam 9 köy, köy bazında organik tarıma geçirilmiş olacaktır. Köy başına ortalama 500-600 bin YTL yatırım ile (su temini, damlama sulama alt yapısı, fide, fidan dağıtımı ve eğitim) bir köyden bir yılda 1-1.5 milyon YTL'lik üretim ve çıktı elde edilebilmekte, bir köyün ekonomik-sosyal durumu 1 yılda değişebilmektedir. Seydişehir Yaylacık Köyü iyi bir başarı hikayesi olarak ortadadır. Tabi İl Özel İdaresinin bütçesi ve yapabilecekleri ortadadır. Bu hatta yaklaşık 300 köy mevcuttur. Bunların hepsinin organik tarıma geçirilmesi mümkündür.

Yaylacık Köyü'nde 2006 yılında başlayan çalışmalarla köy tümüyle organik üretim yapmaktadır. Köye şehirden göçler başlamıştır. Hedef gerek İl Özel İdaresi kaynaklı gerekse diğer kaynaklarla, arazi miktarı az ve gelir seviyesi düşük dağlık kırsal alanlardaki tüm köylerde organik tarıma geçmek ve bunları daha sonra bir marka altında toplayıp hem yerinde işlemek hem de etkin olarak pazarlamaktır (Konya Konorganik-Organize Organik Tarım Projesi-**Taslak Özet ektedir**).

Konorganik kapsamındaki ilçelerde yıllık toplam yağış Konya Ovası'na göre daha fazladır. Buralarda damlama sulamalı meyve sebze üretimi yanında kuru tarım organik tahıl üretimi de mümkün gözükmektedir. Ayrıca bu alanlar doğal yer üstü su kaynaklarımızın kökenini aldığı alanlardır. O nedenle organik tarım doğal kaynakların korunmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Yaylacık Köyünün bir yıllık gelir rakamı tüm köylere oranlandığında bu yolla bölgeye yılda 450 milyon YTL gelir sağlanmış olacaktır. Ayrıca en önemli konu damlama sulama yapılan bu köylerde su tasarrufu oldukça yüksek olacaktır. İstihdam artacak, kötlere dönüşler başlayacaktır. İşte kırsal kalkınma budur. İşte bu nedenle AB organik tarımı en iyi kırsal kalkınma modeli olarak görmekte ve ona göre desteklemeler yapmaktadır. Konorganik projesi için kaynak gereklidir. Bu proje aynı zamanda Türkiye'de en az 6-7 bölgeye de uygulanabilir bir model olacaktır.

İl'in Temel Tarımsal Sorunları

Konya'nın iklimi değişmiş, yağışlar ve su yetersiz hale gelmiştir

Konya İli'nde son yıllarda ekonomik kuraklık dışında hemen hemen tüm kuraklık tipleri (meteorolojik, tarımsal, hidrolojik) yaşanmaktadır. Bu durum üretimden sanayiye ve tüketiciye kadar tüm zinciri ve doğal hayatı önemli ölçüde etkilemeye başlamış, tarım ürünlerinde verim yanında kalite de etkilenmiş, suya olan talebin artmasına neden olmuştur.

Konya tarım için zaten kurak bir bölgededir. İl'e 'Türkiye Tahıl Anbarı' sıfatını daha çok kuru tarım alanlarında üretilen tahıllar kazandırmıştır. Tahıllar genel olarak 450 mm yağış istemektedir. Fakat son 10 yıldan beri artık bu durum değişmeye başlamıştır.

Konya İli'nde yağışların miktarı yanında dağılımı, tipi, kuraklık sezonu ve süresi de değişmiştir. Kuraklık genelde Mayıs ayı sonu itibariyle başlarken uzunca bir süredir sonbahar ve kışın yada bunların karışımı olarak ortaya çıkmaktadır. TBMM Küresel İklim Değişikliğinin Etkilerini Araştırma

Komisyonu Konya İli ve Beyşehir Gölünü gezmiş ve durumun boyutlarını tespit etmiştir.

Dünya uzun yıllar yıllık yağış ortalamasının 1000 mm civarında, Türkiye yağış ortalamasının da 643 mm olmasına karşın ilin 60 yıllık yağış ortalaması 323 mm, son 12 yıllık yağış ortalaması ise 280 mm'dir. 2007 yılında 237 mm yağış alınmıştır. Bu yağış zorunlu olarak nadas-tahıl münavebesi uygulanan kuru tarım alanları için artık yeterli olmaktan çıkmıştır. Kaldığı alınan yağışın tamamı tahılların yüksek su talebi olduğu Ekim-Haziran aylarında değil yılın tümüne aittir. Sonuç olarak %85'i kışlık ekim yoluyla yapılan kuru tahıl tarımı ovada yavaş yavaş bitmektedir.

Yazlık ekim yapılan pancar, mısır, fasulye vb. ana bitkiler için de yağış sorunu artarak devam etmektedir. Bu ürünler artık tamamen sulamaya bağımlı hale gelmiştir. Örnek olarak bu yıl (2008) ilk 5 aylık yağış toplamı geniş alanlara sahip ova ilçeleri için ortalama 85.3 mm'dir. İyi çıkış için mutlaka sulama gerekli hale gelmiştir. Görüldüğü gibi Konya ilinde yazlık ekimler için tarım sezonunda çöl iklimi şartları hakim olmaya başlamıştır. Artan sıcaklık bitkilerin su ihtiyacını da artırdığından su ihtiyacı daha fazla olmaktadır.

Doğal kaynaklarımız da birer birer yok olmaktadır

Yaşanan bu kuraklık sebebiyle önemli yer üstü su kaynaklarımızın 10 yıllık değişimi Tablo 1'de verilmiştir. Poblemler net olarak ortadadır.

Tablo 1: Konya ili önemli su kaynak ve rezervuarlarının 10 yıllık kapasite değişimi

Göl/Baraj Adı	1 Haziran, 1999		1 Haziran 2008		10 yıllık azalma (Milyon m ³)
	Kot (m)	Hacim (Milyon m ³)	Kot (m)	Hacim (Milyon m ³)	
Beyşehir Gölü	1122,97	3653,22	1121,73	2 850,8	802,42
Çavuşçu Depolaması	1024,32	86,4	1021,70	24,5	61,9
Apa Barajı	1043,04	57,1	1036,70	15,9	41,2
İvriz Barajı	1138,31	22,1	1129,50	7,0	15,1
Altınapa Barajı	1249,84	18,5	1248,05	14,3	4,2

Suğla Gölü	Depolama haline getirdi		1091,48	60,0	
Ereğli Akgöl, Hotamış Gölü, Eşmekaya Sazlığı kurudu. Eber Gölü ve Akşehir Gölü kurumak üzeredir (Kaynak: DSİ Genel Müdürlüğü).					

Göller Bölgesi olarak 'Akşehir, Eber, Çavuşçu, Suğla, Beyşehir ve Eğirdir' göllerini içine alan bölge artık bu ismini kaybetmek üzeredir. Akşehir Gölü'nün alanı 15 yılda 350 km²'den 35 km²'ye inmiştir ve tamamen kurumak üzeredir. Eber Gölü de aynı durumdadır.

Türkiye'nin en büyük tatlı su gölü, Konya ilinin en büyük su kaynağı olan Beyşehir Gölü 650 km²'den 480 km²'ye düşmüş, kirlenmiş ve biyolojik çeşitliliği tehdit altına girmiştir. Aşırı buharlaşma ve su çekimi kaynaklı otlama gölü tehdit etmektedir. Ağustos 2007'de Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu yaptığı toplantıda göl minimum işletme kotununun 1122.40 m olması gerektiği kararını almıştır. DSİ'nin gerekli önlemleri almasına karşın bu yıl Beyşehir Gölü Kotu şu anda 1121.73 m'dir. Geçen yıl aynı zamana göre 7 cm daha düşüktür. On yıl öncesi aynı tarihe göre ise 1.24 m düşmüştür.

Tuz Gölü alanı her yıl küçülmekte, yüksek buharlaşmayla su seviyesi her yıl azalmaktadır. Yüzey akışı ile göle su girişi buharlaşmadan oldukça azdır. Konya yeraltı suyu ile Tuz Gölü kot farkı 50 m'den 15 m'ye düşmüştür. Bu bir risk olarak düşünülmektedir.

Eşmekaya sazlığı doğal alanı da son yıllarda sulak alan işlevini tamamen kaybetmiş, kurumuş, bölgede ılıman iklim kaybolmuştur.

Dünyada sadece Konya ili ve civarında bulunan 102 adet endemik bitki türünün nesli kuraklık nedeniyle tehdit altına girmiştir. Bu türlerin acil korumaya ihtiyacı vardır. Ancak bu bitkiler için henüz bir koruma programı uygulanmamaktadır. Bölgede sadece yaşam alanı daraldığı için nesli tehlikeye giren yaban koyunlarına yönelik koruma başlatılmıştır.

Artan ortalama sıcaklık ve nem nedeniyle kenelerin sayısı Konya'da hızla artmaktadır. Beyşehir Gölü civarındaki yerleşim yerlerinde bu yıl çok sayıda ısırma vakası olmuştur.

Görüldüğü gibi artık Konya İli'nde durum hızlıca kötüye gitmektedir. Konya ili için tüm hayaller KOP'un en çok kamuoyunda bilinen parçası olan Mavi Tünel (5 yıl sonra 414 milyon m³/su/yıl) üzerine kurulmuş gibi gözükmektedir. Bu Türkiye ve Konya'da yanılğı ve rehavete yol açmaktadır. Kaldığı Konya Ovası'nda tarımda su kullanımını yılda 3-3.5 milyar m³'tür. Sıcak periyotlarda buharlaşmanın fazla olması nedeniyle bu miktar daha da artmaktadır. Bu sebeple yer altı su seviyesi her yıl 2-3 m düşmektedir. Acil tedbir alınmazsa kısa sürede sulu tarım da yapılamaz hale gelecektir. 2 Milyon nüfuslu ve tarıma dayalı sanayilerin oranının %45 olduğu Konya İli'nde ciddi sosyo-ekonomik sıkıntılar ortaya çıkacaktır.

Mevcut yağış rejimi devam ettiği müddetçe Türkiye ve Konya Ovası için bu tür tartışmalar devam edecektir. İlçeler ve kasabalar arası kavgalar olmuş ve olacaktır. Tarımsal ürünler konusunda spekülasyonlar devam edecek, birileri diğerini stokçuluk, öbürü bir başkasını bilinçsizlikle suçlayacaktır.

Konya İli'nde Toplulaştırma Çalışmaları Yetersizdir

Konya İl Özel İdaresi (Köy Hizmetleri) 1961 'den buyana 58 projeye 64 277 ha alanda arazi toplulaştırması (AT) yapmış, 2 devam eden proje ile 5500 ha alanda toplulaştırmaya devam edilmektedir. Bunlar bittiğinde toplam 69 777 ha alan toplulaştırılmış olacaktır.

Konya Tarım Reformu Bölge Müdürlüğü tarafından 2006 yılından bu yana 14 800 ha alan toplulaştırılmış, 9800 ha alan ihale aşamasında olarak toplam 24600 ha'a ulaşılmış olacaktır.

İki kurumun toplam toplulaştırma alanı olarak 94 377 ha bitirilmiş veya tamalanmak üzeredir. Bu durum ruhsatlı (377 000 ha) ve ruhsatsız kuyulardan (200 000 ha) ve yer üstü kaynaklardan fiili olarak sulanan toplam yaklaşık 577 000 ha sulama alanının 483 973 ha'nının hala toplulaştırma beklediğini göstermektedir. Bir başka ifadeyle resmi sulanabilen 377 000 ha alanın %25'i, ruhsatlı ve ruhsatsız kuyulardan fiili olarak sulanan toplam alanın ise ancak %16.3'ü toplulaştırılabilmiş, sulanan alanların %83.7'si ise hala toplulaştırma beklemektedir. Aslında ilin kuru ve sulu toplam arazi miktarına (2.247 milyon ha) göre toplulaştırma oranı sadece %4'tür.

Bu oran yakın bir il olan Karaman'da ideal olmasa bile daha iyidir. Toplam arazi varlığı 346 800 ha olan Karaman'da 158 000 ha sulanan alan, 58 000 ha

toplulaştırılan veya tamamlanmak üzere olan alan mevcuttur (sulanan arazinin %36.7'si toplulaştırılmıştır).

Suyu yetersiz bölgelerde AT ile birlikte Tarla içi geliştirme hizmetleri (TİGH) ve basınçlı kapalı sulama sistemi rekabetçi tarımsal üretimde artık en önemli model olmuş ve olmaya devam edecektir.

Yapılan ön çalışmalar Konya Ovası'nda tarımda suyun en az %30 oranında israf edildiğini ortaya koymaktadır. Eğer arazi toplulaştırması destekli kapalı sulama sistemlerine geçiş sağlanabilirse yılda 1 milyar m³ su tasarruf edilecek, KOP kapsamında yapılacak projelerin hızlandırılmasıyla Konya'da sürdürülebilir bir tarım mümkün olacaktır.

Konya'nın diğer tarımsal sorunları

- a. Su temini projeleri ve finans kaynakları bakımından belirsizlik ve eylem planının olmaması, kamuoyu ve tarım kesiminde tüm umutların Mavi Tünel'e bağlanmış olması yanılgısı ve bunun neden olduğu rahatlık
- b. Kuru tarım alanlarının fazlalığı (%85)
- c. Bilinçsiz su kullanımı ve modern sulama alt yapısı imkanları ve eğitim yetersizliği
- d. Su kullanımı, dağıtımı bakımından organizasyon yetersizliği ve yeterli yasal müeyyidelerin olmaması
- e. Arazilerin fakir toprak şartlarına (organik madde) sahip olması ve analize göre gübreleme programlarının oluşturulmaması
- f. Yüksek tarımsal üretim maliyetleri
- g. Elektrikle sulamanın yaygınlaştırılmaması
- h. Sertifikalı tohum kullanımının düşük olması
- i. Alternatif ürünlerin azlığı (yağ bitkileri gibi) ve çok su tüketen bitki türleri yetiştirme zorunluluğu
- j. Desteklemelerin havza şartlarına göre yapılmaması ve Türkiye geneliyle yerelin aynı değerlendirilmesi
- k. Havza içinde üretim planlamasının olmaması ve kendi kendine rakabet etme
- l. Ağaçlandırmanın yetersizliği
- m. Bitkisel üretimin yetersizliği nedeniyle yem ve girdi bakımından sıkıntı çeken hayvancılık sektörü
- n. Yüksek tarıma dayalı sanayinin (%45) azalan üretimden olumsuz etkilenmesi
- o. Yetiştirici ve üretici birliklerinin yeterince oluşturulamaması
- p. Kırsal dağlık alanların kalkındırılmaması nedeniyle tarım kesiminin şehre göç ederek dengeleri zorlaması
- q. Çiftçilerin bankalara borçlarının artması ve arazilerin elden gitme riski

- r. Şehrin gelecek risk ve SWOT analizinin olmaması, kurumlar arası diyalog yetersizliği (bu konu son aylarda değişmeye başlamıştır)
- s. Çok disiplinli kuraklık ihtisas temelli bir araştırma kuruluşuna olan ihtiyaç (Türkiye’de kuraklıkla mücadele için bilgi birikiminin yetersizliği)

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

KOP Tarım Eylem Planı'nın oluşturulması ve bu planın aşağıdaki adımları içermesi önerilmektedir. Konya İli'nde tarımın rehabilitasyonu ancak bu yolla olabilecektir.

KOP Eylem Planının Ana Ayakları için Öneriler

1. **Konya Ovası Projeleri** (KOP)'nin biran önce bitirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve DSİ IV. Bölge Müdürlüğü'ne gerekli ödeneğin aşağıdaki tabloda planlandığı gibi aktarılması (KOP EYLEM PLANI AYAK 1) (HAZİNE, DPT, HÜKÜMET PROGRAMI, DSİ GENEL ve IV. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ) (DSİ IV. Bölge Müdürlüğü'nün KOP Eylem Planı Çalışması ekte verilmiştir. Projelerin detayları buradan öğrenilebilir).

15 yıl (2009-2023) için Toplam Ödenek İhtiyacı: 5.6 Milyar YTL –

2009-2012- 2.474 Milyar YTL/ 5 Yıl,

2013-2023- 3.12 Milyar YTL/10 yıl

Bu kısım Konya Kapalı Havzasında ki 4 il için de geçerlidir. Projeler ve etki alanları sadece Konya İli için değildir. Yani talep edilen ödenek 4 il için toplamdır.

DSİ IV. Bölge Müdürlüğü'ne göre tüm KOP alanında projelerin tamalanmasıyla ortaya çıkacak ekonomik katkı şöyledir:

KOP kapsamında bugüne kadar 346 445 ha alan işletmeye açılmış olup, inşaatı devam eden ve ileriki yıllarda yapılacak projeler tamamlandığında, toplam 645 205 ha alan sulu tarıma kavuşturulacaktır.

 DSİ IV. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ 			
KONYA OVALARI PROJELERİ			
YILLARA GÖRE ÖDENEK İHTİYACI			
YILLAR	PROJE + İNŞAAT (YTL)	KAMULAŞTIRMA (YTL)	TOPLAM (YTL)
2009	353.500.000	73.000.000	426.500.000
2010	478.500.000	68.000.000	546.500.000
2011	661.530.000	70.000.000	731.530.000
2012	670.000.000	100.000.000	770.000.000
2013 -2023	2.986.470.000	139.000.000	3.125.470.000
TOPLAM	5.150.000.000	450.000.000	5.600.000.000

Tarım ve meyvecilikte çeşitlilik, üretimde artış, tarımsal sanayide kalkınma, güvenli üretim, iç ve dış piyasada rekabet gücü sağlanmış olacaktır. Yem bitkileri ekimleri, hayvancılık ve entegre tesislerinde gelişmeler meydana gelecektir. Konya ve Karaman kentlerinin uzun vadeli içme-kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçları temin edilmiş olacaktır. Yöre insanını göçten kurtaracak ve yaklaşık 100 000 kişiye iş ve istihdam sağlayacaktır. Bu projelerle milli ekonomiye yılda yaklaşık 600 Milyon YTL katma değer sağlanmış olacaktır.

2. 'Toprağıma ve Suyuma Sahip Çıkıyorum' sloganıyla;

Konya Ovasında Arazi Toplulaştırması (AT) ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri (TİGH) (1), basınçlı kapalı sulama (BKS) sistemlerine geçiş (2) ve üreticilerin modern sulama sistemlerine sahip olması için çiftçi katkı paylı özel destek fonu oluşturulması (3) yoluyla suyun tasarruflu kullanımı, rüzgar erozyonunu azaltmak için ağaçlandırma (4) ve toprak organik madde, su tutma kapasitesini artırma ile kuru tarımın

rehabilitasyonu ile eğitim çalışmaları yoluyla ekonomik, rekabetçi tarımsal üretim (5) (KONYA OVASI TARIM EYLEM PLANI AYAK 1, 2, 3, 4, 5) (HAZİNE, DPT, HÜKÜMET PROGRAMI, İL ÖZEL İDARESİ, KONYA TARIM REFORMU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ, İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ, KIRSAL KALKINMA AJANSI, ÜNİVERSİTE, KURAKLIK İL KOORDİNASYON KURULU, YEREL KURUM VE KURULUŞLAR, ÜRETİCİLER)

Ödenek İhtiyacı (Bu talep sadece Konya İli için geçerlidir.

5 Yılda 1.451 Milyar YTL (1-3. ayaklar)

5 Yılda 200 Milyon YTL (4, 5. ayaklar)

Toplam: 1.651 Milyar YTL , 330 Milyon YTL/yıl

Eğitim bütçesi ve toprak yapısı ile kuru tarımın rehabilitasyonu için desteklemeler- Hayvan gübresi (büyükbaş ve kanatlı), arazın parçalanması, yeşil gübreleme destekleri ve eğitimler içindir 200 Milyon YTL/5 yıl- 40 milyon YTL/yıl

Ekonomik Katkısı: 389 Milyon YTL/yıl (Gerekçe ve ekonomik analiz kısmına bakınız)- 1.945 Milyar YTL/5 yıl

Karşılama oranı: %12/yıl

Gerekçe: Deneyimlerimiz AT'nin 500 YTL/ha, TİGH'in 1000 YTL ha ve modern sulama (damlama, yağmurlama) sulamanın da 3000 YTL/ha olacağı yönündedir. Sulama kısmı damlama ve yağmurlama sistemlerini de kapsamaktadır. İhalede bu rakamlar %40 oranında kırılılabilmektedir. Bu hesaba göre henüz toplulaştırma yapılmamış 483 973 ha alan için her şey dahil alt yapı 2.177 milyar YTL'nin gerektiğidir. AT+TİGH ve BKS sistemlerine geçişle sulama sistemlerinin modern hale getirilmesi sonucunda. Bu rakamdan %50 çiftçi katılımı (Sulama sistemlerine) olan 726 milyon YTL düşüldüğünde 5 yılda 1.451 Milyar YTL gerekmektedir. Bu destek sorunu kalıcı olarak çözecektir. Dördüncü ve 5. Ayaklar da toprakta suyun tutulmasına katkıda sağlayacak, eğitimle daha sürdürülebilir hale gelinecektir.

Konya İli'nde yapılan ön çalışmalarda ovada modern sulama alt yapısı ve bilinçli su kullanımıyla %30 tasarruf yapılabileceğini göstermiştir. Buna göre halen yıllık kullanılan toplam 3.5 milyar m³ su'dan %30 tasarruf ile 1,050 milyar m³ su/yıl kazanılmış olacaktır. Kazanılan su yer altı rezervlerinin zorlanmasına mani olacaktır. Suyun hiç olmadığı durumda bu suyun Konya şehir içme suyu fiyatlarıyla bedeli 1,420 milyar YTL'dir. Başka bir deyişle bu su Konya şehir Merkezine 80 milyon m³/yıl'dan 12 yıl yetecektir.

Ayrıca toplulaştırılan alanlarda kuyu sayısı %30 azalacak, gerekli debi miktarı da %20 azalacaktır. Toplulaştırma ve basınçlı kapalı sulama ve modern sulama imkanlarına kavuşan üretici hem ucuza üretilen rekabetçi olacak, hem de üretim miktarı artacaktır.

Ekonomik Analiz

- a. En düşük gelir getiren buğday üretimi ile; %25 verimin artması durumunda. 1 ton/ha verim artışı 483 bin ha x 1 ton= 483 000 ton x 600 YTL=289 Milyon YTL/yıl. Yatırımı karşılama oranı 1. Yılda %88'dir.
- b. İlave olarak çiftçinin toplulaştırma sonucu sadece tarlalara ulaşımdan akaryakıt tasarrufundan kazancı 150 YTL/ha'dan 72 milyon YTL/yıl olacaktır.
- c. Bu alanlar elektrikle sulanacağı için motorinle sulamanın yaklaşık 4 kat fazla maliyetinden de sakınılmış olacaktır. Bu yolla olası büyük bir kuraklık nedeniyle yapılacak zorunlu ithalat engellenecek, dışarıya gidecek döviz yerine yurtiçinde yatırım yapılmış olacaktır.
- d. KOP Projeleri ve Toplulaştırma, Basınçlı kapalı sulama sistemlerine geçişle kuyuların bir kısmı (%30) devre dışı kalacaktır. Ayrıca tasarruflu su kullanımına geçilecek ve yer altı emniyetli su rezervi de korunabilecektir. Bu nedenle; KOP'un tamamlanması ve toplulaştırma ile kapalı sulama sistemlerine acil geçiş çok önemlidir.

Tüm bu yollarla ekonomik katkıların yılda en az 100 milyon YTL daha olması tahmin edilebilir. Bu durumda yılda en az toplam 389 Milyon YTL/yıl geri dönüşüm olacak ve karşılama oranı %120'den fazla olacaktır.

3. **Konya Dağlık Kırsal Alanlarda** 16 ilçede küçük araziye sahip üreticilerin köy bazında damlama sulama temelli organik meyve-sebze üretimine yönlendirilmesi için gerekli tedbirlerin ve planlamanın yapılması (300 köyde- Köyüme Dönüyorum Organize Organik Tarım Projesi) (Başarı Hikayesi-İl Özel İdaresi Destekli Organik Tarım Köyleri, Ek Taslak Proje) (KONYA TARIM KIRSAL KALKINMA EYLEM PLANI AYAK 6) (HAZİNE, DPT, HÜKÜMET PROGRAMI, İL ÖZEL İDARESİ, DSİ,

ÜNİVERSİTE, İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ, KIRSAL KALKINMA AJANSI, ÖZEL GİRİŞİMCİLER).

- i. Damlama sulama temelli organik fide ve fidan, meyve, sebze ve tıbbi bitkiler üretimi, et, süt, yumurta (hayvancılık) ve eko-turizm
- ii. 3 Alt Bölgede Organik Üreticiler alt birlikleri ve Üst birliğin kurulması
- iii. Üretimin işleme ve paketlemesinin mahallinde yapılması (Hedef her 10 köy için bir tesis; dondurma, reçel-marmelat, meyve suyu, bebek maması, dondurulmuş meyve ve sebze fabrikaları, kurutulmuş paketlenmiş ürünler vb.) ve bir uluslar arası marka (KON-ORGANİK) çerçevesinde yurt içi ve dışı pazarlama. (Yerel girişimcilerin desteği olacaktır)
- iv. Ulusal Organik Tarım Enstitüsü' veya Araştırma Merkezi'nin kurulması (5 Milyon YTL) (Selçuk Üniversitesi)
- v. Ulusal Organik Tarım Fuarı (Beyşehir Gölü ve civarında)
- vi. Konya Ticaret Borsası bünyesinde Organik Ürünler Borsası'nın kurulması (Ticaret Borsası)

Bütçe İhtiyacı: 160 Milyon YTL/5 yıl, 32 Milyon YTL /yıl

5 Milyon YTL pazarlama organizasyonu ve birlik vb. destekler için,

5 milyon YTL Ulusal Organik Tarım Enstitüsü veya Araştırma Merkezi için

Ekonomik analiz:

Şu ana kadar Organik Tarıma geçirilen köylerden edinilen tecrübeye göre bir köy bir yılda 1-1.5 milyon YTL katma değer üretmektedir. Daha önce bu köyün hiçbir katma değer üretmediği düşünülmelidir.

Bu yolla 300 köyde organik tarımla yılda yaklaşık 450 Milyon YTL katma değer üretilecektir. Talep edilen ödenek ve yatırımı karşılama oranı ise: %281'dir. Yani 5 yılda tahsis edilecek ödeneğin tamamı 1 yılda 2.81 kat geri alınmış olacaktır. Dahası bu katma değer büyük bir kısmı ihracata gideceği ve döviz girişi olacağı için dış ticaret dengesini olumlu yönde etkileyecektir.

4. Eylem Planın'da dikkate alınması gereken diğer hususlar (Diğer ayaklar)

- a. Kırsal Kalkınma Ajansının etkin şekilde çalışması için gerekli tedbirlerin alınması (Yer, imkan, yapılanma ve AB Fonlarından yeterince tahsis vb.)
- b. İl'in kalkınmada öncelikli iller kapsamına alınması da düşünülmelidir (DPT)
- c. Konya İli'nde ağaçlandırma çalışmaları (5 Yılda 50 Milyon ağaç) (Tarım Bakanlığı+Çevre-Orman Bakanlığı+Hazine, Yerel Kurum ve Kuruluşlar, Vatandaşlar, STK'lar) Hazine ve Orman arazilerinin girişimcilere daha kolay tahsisi için önlemlerin alınması, ağaçlandırma desteklerinin 2008 yılında 120 YTL'ye düşürülmesinin tekrar gözden geçirilip yükseltilmesi gerekmektedir.
- d. Damlama ve büyük pivot yağmurlama sulama sistemleri yerel üreticilerine özel desteklerin sağlanması, zamanla salma sulama yerine tüm ürünlerde yağmurlama ve damlama sulamaya geçilmesi için tedbirlerin alınması
- e. Tarımsal Desteklerin Havza bazında yeniden belirlenmesi ve desteklerin suyu daha az tüketen, toleranslı çeşit ve türlere daha yüksek verilmesi, münavebeye mutlaka yağ bitkilerinin (Ayçiçeği, aspir vb.) sokulması ve desteklenmesi (Tarım Bakanlığı- Kırsal Kalkınma Ajansı)
- f. Hayvancılık (üretim, et, süt, arıcılık vb.) ve yem (kaba yem, silaj vb.) desteklerine devam edilmesi (Tarım Bakanlığı- Kırsal Kalkınma Ajansı)
- g. Kuraklık İl Koordinasyon Kurulu'nun Kuraklık Eylem Planını oluşturması ve bu yerel kurulların yasal yetkilerle donatılması için çalışılması (Tarım Bakanlığı, Valilik, diğer kurum ve kuruluşlar)
- h. Elektrikle sulamanın yaygınlaştırılması için gerekli çalışmaların yapılması (Enerji Bakanlığı, Elektrik Mühendisleri Odası, Sulama Birlikleri ve DSİ)

- i. Yetiştirici ve üretici birliklerinin sayısının artırılması ve teşvik edilmesi
- j. Köy-kasaba bazlı makine parkının oluşturulması, anızı parçalayan ve doğrudan ekim yapabilen tarım makinelerinin geliştirilmesine destek verilmesi
- k. İlde büyükbaş ve kanatlı hayvan gübresi üretiminin işlenmesi, şehir katı atıklarının da organik gübre olarak tarımda kullanılması için büyük bir tesisin planlanması ve çevresel kirlenme ile organik gübreleme ile toprakların su tutma kapasitesinin artırılması (Üreticiler, Çevre-Orman İl Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi, gübre ticareti yapan özel kuruluşlar)
- l. Doğal kaynak ve zenginliklerimizin, endemik bitki türlerinin korunması için yerinde veya yeri dışında koruma yaklaşımlarının planlanması ve kaynak aktarımı (Çevre-Orman, Büyükşehir Belediyesi, TÜBİTAK) (Konya Botanik Bahçesi Büyükşehir Belediyesi, Üniversite, İlçe Belediyeleri, İl Tarım, Çevre ve Orman Müdürlükleri, STK'lar).
- m. İl ve İlçe Belediye sınırları içinde bulunan sulama ve içme kullanma amaçlı tüm kuyuların denetiminin DSİ ve Belediye işbirliği ile yürütülmesi için eş güdüm çalışmalarının yapılması
- n. Çok disiplinli Kuraklık İhtisas Temelli Araştırma ve uygulama Merkezi'nin kurulması bölgeye ve Türkiye'ye önemli katkılar sağlayacaktır.

SONUÇ

14 Kasım 2007'de Siirt İli'nde GAP Kalkınma Platformu toplantısı ile başlayıp 6 ay içinde hazırlanan ve 28 Mayıs 2008'de açıklanarak uygulamaya başlanan GAP Eylem Planı'nı büyük bir başarı olarak görüyor ve Konya İli olarak sonuna kadar destekliyoruz. Çünkü;

- GAP Bölgesi (9 il, 7.5 milyon ha) de Konya Kapalı Havzası (4 il, 6.2 milyon ha) gibi yüksek tarımsal üretim potansiyeline sahip stratejik bir bölgemizdir,
- suyun, susuzluğun ve tarımın ne anlama geldiğini artık iyi bilmekteyiz,
- ve, Türkiye ancak rekabetçi üretimle küresel çalkantılardan sakınabilecek, gıda güvenliğini koruyabilecektir.

Konya ili şehir merkezi ve kırsalıyla oldukça sıkıntılı yıllar yaşamaktadır. Sıcaklık artışı bitki, hayvan, insan ve tüm canlılarda su ihtiyacını daha da artırmıştır. Türkiye'de hemen hemen tüm havzalarda ya yeraltı ve yerüstü su potansiyeli yeterli yada tarım arazisi alanı azdır. Bunun tek istisnası dışarıdan ve içeriden su temini ve mevcut su potansiyeli bakımından en kısıtlı durumda olan fakat arazisi oldukça geniş Konya Kapalı Havzasıdır. Çünkü mevcut su rezervimiz planlanan projeler tamamlandığında bile ancak arazilerimizin 1/3'ünü sulamaya yeterli olacaktır. Bu manada KOP, GAP kadar şanslı değildir.

KOP'un parçası ve Havza dışından su temini sağlayacak en ekonomik proje olan Mavi Tünel zaten uygulamaya konulmuştur. Diğer projelerle birlikte bir an önce bitirilmesi oldukça önemlidir.

Bunun yanında en az suyla en yüksek verimi alacak şekilde tarımsal üretimi modernleştirme, planlama ve eğitim bu havzanın tek çıkış yolu olarak gözükmektedir. Çünkü mevcut yer altı su rezervi tükendiğinde sorunun havza dışından getirilecek 414 milyon m³ suyla çözülemeyeceği de bir gerçektir. Çünkü sadece Konya İl'i tarımda yılda yaklaşık 3.5 milyar m³ su kullanmaktadır.

Bunun için;

1. Yağışlar yetersiz ve yer altı suyu kısıtlı olduğundan KOP kapsamında yapılacak projelerin biran önce tamamlanması gerekmektedir.
2. Eğer Konya Ovasında (15 İlçe, %51 N) halen toplulaştırma bekleyen 483000 ha arazinin toplulaştırması, tarla içi geliştirme hizmetlerinin yapılması ve basınçlı kapalı sulamayla modern sulamaya geçiş ile ekonomik tarımsal üretim yapılırsa yılda en az 1 milyar m³ su tasarrufunu sağlayacaktır. Bu suyun şehir içme (Büyükşehir Belediyesi KOSKİ) suyuyla eşleştirilmesi durumunda bedeli 1.35 milyar YTL/yıl'dır. Bu yolla verim tarımsal ürünlerde verim (buğday, arpa, pancar, sebzeler vb.) en az %25 artacaktır. Buğday örneğiyle verimden kaynaklı kazanç bir yılda ek olarak 483 000 ton buğday artışı demektir. Bu buğdayın bedeli yılda yaklaşık 300 milyon YTL'dir. Çiftçi giderlerindeki azalış (motorin, zaman, yol, vb.) ile kazanç da yılda 100 milyon YTL'yi bulacaktır. Bu rakamlar sadece Konya İli'ne ait araziler içindir. Karaman, Aksaray ve Niğde de dahil edilirse kazanç çok daha fazla olacaktır. Daha 3 ay önce dünyadan hiçbir yerden bir anda 50 000 ton buğday bile bulamayacağımız düşünülürse sadece verim artışından kazanılan yaklaşık 500 000 ton
3. Dağlık kırsal, gelir seviyesi düşük, küçük araziye sahip alanlarda (16 ilçe, %49 N) damlama sulamalı organik meyve sebze üretimine geçişle başarılı bir kırsal kalkınma olacağı ön çalışmalarla ortaya konulmuştur.

Ancak bu şekilde Konya'da sürdürülebilir bir tarımın mümkün olacağı gözükmemekte, yoksa şehrin farklı alanlara kaydırılması ve tarımın göz ardı edilmesi gerekmektedir. Bunun maliyetinin de düşünülmesi gerekmektedir.

Kuraklık bir vakiydir. Mevcut yağış rejimine müdahale şansımız hiç yoktur. Küresel iklim değişikliği karbondioksit emisyonu kaynaklıysa Türkiye burada en son suçlu ülkelerden birisidir. Önemli olan hep birlikte bundan en az zararlı çıkmak olmalıdır.

Bu raporla konuya çok yönlü bakılmaya çalışılmıştır. Yerelde sorunu yaşayan kişi, kurum ve kuruluşların sorunlara bakışı ve çözüm önerileri b şekildedir.

KOP Tarım Eylem Planınının DSİ'ce yapılması gerekenler dışında toplam 1.651 milyar YTL'nin yıl başına düşen yaklaşık 330 milyon YTL'si yıllık yatırım sonunda sadece 1 yılda geri kazanılmış olacaktır.

Bu yolla Konya İl'i sürdürülebilir bir tarıma kavuşacak, Türkiye'de gıda krizleriyle boğuşmayacaktır.

KOP Tarım Eylem planınının yapılmasında İl olarak üzerimize düşen ne görev varsa yapmaya hazır olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla

KOP Eylem Planı Çalışma Grubu

Ekler:

- 1. DSİ IV. Bölge Müdürlüğü KOP Eylem Planı**
- 2. Tarım İl Müdürlüğü Konya Tarım Brifingi**
- 3. Organize Organik Tarım Taslak Projesi**